

اعلام نامزدهای بخش مستند جشنواره فیلم فجر ۴۲

جلسه جمع‌پندی هیات انتخاب و داوری بخش فیلم‌های مستند بلند چهل‌ودومین جشنواره فیلم فجر با حضور سعید رشتیان، سیاوش سرمدی، محمد شکیبانیا، مهناز مظاهری و مهدی نقویان برگزار شد.

اعضای هیات انتخاب و داوری پس از ارزیابی، از بین فیلم‌های «آخرین کوسه نهنگ» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی رامتین بالف، «احمد» به کارگردانی مصطفی رزاق کریمی

مجتبی امینی به پرسش «جام‌جم» پاسخ داد

چرا جشنواره‌از اکران جامانده؟

■ **جشنواره، ویتترین اکران**

سال‌هاست از جشنواره فیلم فجر به عنوان ویتترین سینمای ایران نام می‌برند؛ ویترینی که قرار است برآیندی از محصولات خوب و باکیفیت سینمای کشور در طول سال باشد و سال بعد از نخستین رونمایی در فجر، به‌طور گسترده اکران شوند تا عیار واقعی‌شان در مواجهه با طیف گسترده تماشاگران مشخص گردد.

با این حال به نظر می‌رسد در این چند سال اخیر، جشنواره فیلم فجر تنها در حد ویتترین آن‌هم از منظر یک چیز صرفاًظاهری شده ونسبتش با فضای اصلی و بدنه سینمای ایران قطع یا در حالتی خوشبینانه کم‌رنگ شده است. به عنوان مثالی شاخص و متاخر، از ۲۴ فیلم سال گذشته و چهل و یکمین جشنواره فیلم فجر، تا این مقطع سال و درحالی‌که جشنواره چهل و دوم هم‌کلید خورده و آغاز به‌کار کرده، دست

کم‌۱۲ فیلم هنوز اکران عمومی نشده است، به‌خصوص «سینما تروپل» ساخته محمدعلی باشه آهنگر که جوایزی چون سیمرغ‌های بهترین فیلم و بهترین کارگردان را از فجر چهل و یکم به‌دست آورد، این دقیقاً در تضاد وتعارض با وعده مدیر نظارت بر عرضه ونمایش فیلم سازمان سینمایی است؛ این‌که فیلم‌های حاضر در جشنواره فیلم فجر اولویت اکران (به‌خصوص اکران نوروزی) در سال بعد خواهند بود اما اکران شدن حداقل ۱۲ فیلم از سال قبل، نشان می‌دهد طرح چنین مباحثی چندنان رنگ واقعبیت به‌خود نمی‌گیرد.

■ **مشکلات چرخه اکران**

شاید در نگاه اول، به نظر برسد مقوله اکران ربطی به جشنواره فیلم فجر ندارد اما وقتی دبیر این رویداد با حکم رئیس سازمان سینمایی

و تهیه‌کنندگی غلامعلی اصغریان، «تکتیر در اسارت» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی مهدی ایمانی شهمیری، «خانواده خلج» به کارگردانی مریم الهامیان و مصطفی حاجی‌قاسمی، زیبا، لذیذ، مبتذل به کارگردانی امیررضا جواد و تهیه‌کنندگی فاطمه وکیل، «ستارالکلاسیکو» به کارگردانی هادی شریعتی وقوی‌دل به کارگردانی علی‌فراهانی صدر و تهیه‌کنندگی سعید الهی

الهی نامزدهای مستند این دوره از جشنواره را به شرح زیر

چند نکته جشنواره چهل و دوم

برخی موارد مطروحه از سوی مجتبی امینی دبیر چهل و دومین جشنواره فیلم فجر در نشست این رویداد به این شرح است:

■ آثار در اقلیم‌های مختلف کشور ساخته شده‌اند و با مجموعه فیلم‌هایی از جغرافیا و حوزه‌های متنوع با مضامین مختلف روبه‌رو هستیم. همچنین در حوزه اجتماعی، کودک و نوجوان، طنز و دفاع مقدس فیلم‌های خوبی داریم. در مجموع فیلم‌هایی متنوع از ژانرها و جشنواره‌ای پررنگ از مضامین مختلف را شاهدیم.

■ با توجه به فیلم‌هایی که در حوزه پویانمایی داشتیم با

صادر می‌شود و این جشنواره را سازمان سینمایی برگزار می‌کند، تمام پروسه تولید و جشنواره و اکران کاملاً در هم تنیده می‌شود و غیرقابل تفکیک خواهد بود. برای همین طرح چنین سوالی از دبیر جشنواره فیلم فجر، ضروری به نظر می‌رسد.

مجتبی امینی در نشست خبری چهل و دومین جشنواره فیلم فجر

که روز گذشته در موزه سینما برگزار شد، در پاسخ به پرسش خبرنگار جام‌جم مبنی بر این‌که آیا با چنین خروجی اکران از فیلم‌های حاضر در جشنواره فیلم فجر، نسبت این رویداد با بدنه و چرخه اکران سینمای ایران قطع یا کم‌رنگ شده و از این منظر جشنواره فیلم فجر دیگر به معنای واقعی ویتترین سینمای ایران نیست، گفت: شما ۳ الی ۴ سال اخیر را نباید معیار قرار دهید زیرا به دلیل کرونا توقفی در اکران رخ داد و خیلی از فیلم‌ها در نوبت ماندند تا اکران شوند. ترافیک فیلم‌ها برای اکران هنوز هم وجود دارد. پس این چندسال اخیر معیار نیست زیرا هنوز هم فیلم‌های زیادی در صف اکران هستند.

پاسخ دبیر جشنواره فیلم فجر در این خصوص چندان قانع‌کننده نیست، چرا که دو سال وعده دفتر نظارت سازمان سینمایی مورد نقض آن است.

هرچند قضاوت درباره این وعده دوم باید منوط به فهرست اکران سال بعد باشد اما تجربه سال گذشته جشنواره فیلم فجر و مرور فهرست اکران اسمال نشان از قطع ارتباط موثر جشنواره فیلم فجر با فضای سینمای ایران در طول سال آینده دارد و نمی‌توان روی تأثیر جشنواره فیلم فجر بر سینما یافشاری کرد درحالی‌که در دوره‌های خوب وسال‌های دور این جشنواره، دست‌کم فیلم‌های موفق خیلی

اعلام کردند؛ آخرین کوسه نهنگ به کارگردانی و تهیه‌کنندگی رامتین بالف. ۲- تکتیر در اسارت به کارگردانی و تهیه‌کنندگی مهدی ایمانی شهمیری. ۳- خانواده خلج به کارگردانی و تهیه‌کنندگی مریم الهامیان و مصطفی حاجی‌قاسمی

و ۴- قوی‌دل به کارگردانی علی فراهانی صدر و تهیه‌کنندگی سعید الهی. چهل و دومین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر به دبیری مجتبی امینی از ۱۲ تا ۲۲ بهمن ۱۴۰۲ برگزار می‌شود.

برش

آموزش و پرورش هماهنگ شده صبح‌ها سنانس مدرسه برنامه‌ریزی شود تا پنج فیلم را صبح‌ها نمایش دهیم و در خدمت دانش‌آموزان باشیم. همچنین امسال مهمانان ویژه این دوره از جشنواره دانش‌آموزان هستند و بستر اردوهای دانش‌آموزی را شکل خواهیم داد.

■ در افتتاحیه امسال شاهد بزرگداشت چهار پیشکشوت؛ محمدرضا علیقلی‌آهنگساز، پرویز شیخ‌طادی کارگردان و خانم فریبا کوثری و ابوالفضل پورعرب در حوزه بازیگری هستیم.

■ امسال از اواسط این دوره، جشنواره در استان‌ها کار خود را شروع می‌کند و همزمان در ۳۰ استان آثار به نمایش درمی‌آید.

زود سر از اکران در می‌آوردند و آن نسبت مستقیم و موثر جشنواره با فضای اصلی سینمای ایران را پررنگ و برجسته می‌کرد. به عنوان نمونه به جز سینما تروپل، حتی دو فیلم خوب و تحسین شده «اتاق‌گلی» و «در آغوش درخت» به ترتیب از محمد عسگری و بابک خواجه‌پاشا درحالی هنوز و بعد از یک سال اکران عمومی نشده‌اند که سازندگان این آثار امسال با دومین فیلم‌شان در جشنواره فیلم فجر حضور خواهند داشت.

■ **بازتعریف جشنواره و اکران**

ضمن این‌که با چنین قطع ارتباطی، آن جنبه ارگانی بودن بخش مهمی از فیلم‌های جشنواره بیشتر جلب نظر و دافعه ایجاد می‌کند. با این‌که نمی‌خواهیم به حضور پررنگ نهاده‌ها به عنوان یک برجسب و نکته منفی نگاه کنیم و حتی آن را در جهت سیاست فرهنگی جشنواره‌ای در تراز انقلاب اسلامی می‌بینیم که یکی از وظایف و تعهداتش، تولید و نمایش فیلم‌هایی باکیفیت و استراتژیک در فجر است اما با قطع ارتباط بین جشنواره و اکران و سینمای بدنه، جنبه‌های ناخوشایند این ماجرا بروز می‌کند که به نفع سینمای ایران نیست. وقتی

در چنین شرایطی فیلم‌های تولیدی جوایز را هم درو می‌کنند و جزو اولویت‌های اکران قرار نمی‌گیرند و تا مدت‌ها خبری از اکران‌شان نیست، حتی آن بحث کلیشه‌ای سود در تولید هم یکی دیگر از چراغ‌های سینمای ایران را خاموش می‌کند. به نظر می‌رسد ارتباط موثر درباره مهم‌ترین رویداد سینمای ایران با فضای اصلی سینمای کشور نیاز به بازتعریفی درست و کاربردی دارد.

در چند سال اخیر جشنواره فیلم فجر تنها در حد ویتترین ظاهر شده ونسبتش با فضای اصلی و بدنه سینمای ایران قطع یا در حالتی خوشبینانه کم‌رنگ شده است

در چنین شرایطی فیلم‌های تولیدی جوایز را هم درو می‌کنند و جزو اولویت‌های اکران قرار نمی‌گیرند و تا مدت‌ها خبری از اکران‌شان نیست، حتی آن بحث کلیشه‌ای سود در تولید هم یکی دیگر از چراغ‌های سینمای ایران را خاموش می‌کند. به نظر می‌رسد ارتباط موثر درباره مهم‌ترین رویداد سینمای ایران با فضای اصلی سینمای کشور نیاز به بازتعریفی درست و کاربردی دارد.

■ **بلیت‌فروشی آنلاین و کمک به انضباط جشنواره**

اما بلیت‌فروشی به روش آنلاین با توسعه فضای مجازی در سال‌های اخیر باعث شده دیگر شاهد صف‌های طولیل مقابل سینماها در ایام برگزاری جشنواره فجر نباشیم و این فرآیند به نظم و انضباط جشنواره فجر کمک زیادی کرده است. در دوره‌های گذشته اختلال در اینترنت و قفل شدن سایت‌های فروش حاشیه‌هایی را ایجاد می‌کرد اما به نظر می‌رسد دیروز این حاشیه‌ها به حداقل خود رسیده بود، چراکه هیچ خبری از انتقاد درباره خرید بلیت جشنواره به رسانه‌ها مخابره نشد، با این‌حال برخی از چهار درگاهی که بلیت‌های جشنواره را به فروش می‌رساندند، اختلال‌های لحظه‌ای را تجربه کردند.

■ **رونق جشنواره پس از یک دوره سخت**

استقبال از بلیت‌فروشی جشنواره فیلم فجر در این دوره در حالی رقم خورده که کرجی جریانات رسانه‌ای معاند سال گذشته تمام تلاش خود را به خرج دادند تا این رویداد ملی در انزوا برگزار شود اما سال بیش و در کوران فتنه زن، زندگی آزادی نیز شاهد رونق جشنواره بودیم. با این حال جشنواره فجر پس از گذر از یک دوره سخت، امسال با فراغ بال بیشتری به استقبال آبان... دهه فجر می‌رود. رویدادی که می‌توان از آن به عنوان بزرگ‌ترین اتفاق هنری کشور یاد کرد.

جشنواره، به سینماها اعطا شود. این رویه سبب خواهد شد رضایت مخاطبان هم حاصل شود. همچنین با توجه به محدودیت سنانس های روزانه برای سینماها، این رویه به چرخش آثار و اکران بیشتر کمک می‌کند و فیلم‌ها در رقابت بازار آزاد، محک خواهند خورد.

■ **بخش بین‌الملل بلیت‌فروشی نداشت!**

از اسرادات بلیت‌فروشی در این دوره، این است که علاقه‌مندان به فیلم‌های جشنواره فقط می‌توانند آثار سه بخش سودای سیمرغ، نگاه نو و پویانمایی را خریداری کنند و با وجود آن‌که برخلاف برخی دوره‌ها بلیت‌ها به صورت تکی فروخته می‌شود، از آثار بخش

مستند، کوتاه و بین‌الملل خبری نیست. البته فیلم‌های مستند و کوتاه در سینمای رسانه هم معمولاً مهجور هستند و درباره نمایش آنها همیشه اختلاف‌نظرهایی وجود دارد، به‌خصوص آن‌که بیشتر آثار راه‌یافته در این دو بخش، پیشتر در جشنواره‌های حقیقت و کوتاه تهران رونمایی شده اما فیلم‌های بخش بین‌الملل شرایط دیگری دارد و دوره‌هایی در جشنواره فجر بوده که آثار این بخش مخاطبان جدی داشته درحالی‌که امسال حتی فیلم‌های بخش بین‌الملل هنوز اعلام نشده است.

گیشه

استقبال از فروش بلیت فیلم‌های چهل و دومین جشنواره فیلم فجر

بازار سیاه بلیت فیلم‌های جشنواره فجر

رضایت مخاطبان خود را جلب کرده باشد. فرآیند استقبال از چنین فیلم‌هایی طی نیمه دوم جشنواره، با توجه به تبلیغات دهان‌به‌دهان و اخبار مثبتی که از آن آثار در رسانه‌های مکتوب و مجازی منتشر می‌شود،

تومان به فروش می‌رسد.

نکته قابل‌توجه راجع بلیت‌فروشی آن‌که در اتفاقی کم‌سابقه، بلیت‌فروشی تنها برای نیمه نخست جشنواره در دسترس قرار گرفته و مشخص نیست به چه دلیل این اقدام که نیاز به آسیب‌شناسی دارد، بدون اطلاع قبلی صورت گرفته است. همچنین تاکنون تاریخی برای بلیت‌فروشی نیمه دوم جشنواره معین نشده است.

البته که معادلات برای بلیت‌فروشی نیمه دوم جشنواره، با علامت سوال‌هایی همراه است؛ چراکه طی یک هفته‌ای، نخستین نقدها از آثار منتشر می‌شود و مخاطبان، با آگاهی بیشتری نسبت به خرید بلیت اقدام می‌کنند و همین رویکرد، اگرچه برای تعدادی فیلم با افزایش تقاضا همراه خواهد شد اما احتمالاً فیلم‌های بیشتری مشمول عدم‌اقبال می‌شود و این اتفاق طبیعتاً نمی‌تواند به سود جشنواره تمام شود.

■ **همه منتظر سنانس‌های فوق‌العاده**

با توجه به استقبال صورت‌گرفته، جای امیدواری وجود دارد که سینماها از همان روزهای نخست جشنواره، سنانس‌های فوق‌العاده را برگزار کنند. تجربه نشان داده که این اتفاق هیچ منافاتی با میزان استقبال از آن فیلم‌ها طی روزهای انتهایی ندارد. طبیعتاً فیلمی به سنانس فوق‌العاده می‌رسد که از اقبال بیشتری برخوردار است

بلیت‌فروشی جشنواره فیلم فجر از صبح دیروز ۱۰ بهمن در حالی آغاز شد که خیلی زود بازار سیاه برخی فیلم‌ها در فضای مجازی ایجاد گردید. استقبال خوب مخاطبان از جشنواره فیلم فجر یک سنت در برپایی این رویداد است و بحث بلیت‌فروشی، همواره در ادوار مختلف این رویداد، وجود داشته است. بر همین اساس نیز طبیعی بود که چهار سامانه فروش بلیت، در دقایق ابتدایی آغاز بلیت‌فروشی با بار ترافیکی روبه‌رو شدند و برخی از این چهار درگاه، اختلال‌های لحظه‌ای را هم تجربه کردند که در این میان، گیشه ۰۷ از کندی بیشتری نسبت به سه سامانه دیگر برخوردار بود. هرچند محدود کردن فرآیند فروش بلیت‌ها به نیمه نخست جشنواره، علامت سؤال بزرگی است که می‌تواند تبعاتی را برای این رویداد در روزهای آینده رقم بزند.

■ **استقبال از ۳ فیلم**

سه فیلم جشنواره فجر موفق شدند تا در کمتر از ۱۵ دقیقه، بلیت تمام سنانس‌های خود تا ۱۶ بهمن را به فروش برسانند که صبحانه یا زرافه‌ها، تمساح خونی و بی‌پدن، ترکیب این فیلم‌ها را تشکیل می‌دهند. همچنین از نخستین دقایق بلیت‌فروشی، پای بازار سیاه نیز به آثار جشنواره باز شده به‌طوری‌که بلیت برخی فیلم‌ها نظیر تمساح خونی، صبحانه یا زرافه‌ها و شه‌سوار در بازار سیاه با قیمت‌های ۱۴۰ و ۱۵۰ هزار

قاب

علی شادمان در «تابستان همان سال»

به بهانه نمایش فیلم سینمایی «تابستان همان سال» در چهل و دومین جشنواره فیلم فجر، نخستین تصویر از علی شادمان، در این فیلم منتشر شد. شادمان که این روزها به واسطه بخش سریال سرزمین مادری در میان علاقه‌مندان فیلم بین مردم مورد توجه قرار گرفته در این فیلم به عنوان بازیگر اصلی ایفای نقش می‌کند. کارگردان این فیلم محمود کلاری، فیلم‌بردار معتبر سینمای ایران است که تاکنون چندین سیمرغ از ادوار مختلف جشنواره فجر را کسب کرده و علی اوجی آن را تهیه کرده‌است.

پوستر «احمد» رونمایی شد

همزمان با آغاز بلیت‌فروشی فیلم‌های چهل‌ودومین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر و در آستانه برگزاری این رویداد، پوستر فیلم سینمایی «احمد» به کارگردانی امیرعباس ربیعی و تهیه‌کنندگی حبیب والی‌نژاد با تصویری از تینو صالحی در نقش شهید احمد کاظمی و با طرحی از محمد روح‌الامین منتشر شد. احمد که برای نخستین بار نقش موثر شهید احمد کاظمی را در ۱۸ ساعت ابتدایی رزله دلخراش بم به تصویر می‌کشد، در بخش سودای سیمرغ جشنواره فجر ۴۲ حضور دارد. تینو صالحی، توماج دانش بهزادی، ساره رشیدی، مهیار شاپوری، عباس جلیل‌زاده، عماد درویشی، علی صادقی‌زاده، مریم ماهانی، زهرا مرادی‌زاده کرمانی، تصنیف حسینی، عرفان سروسزستانی، مینا شفیع، سیدمحمد صفوی، آرین اویسی، احمد صمیمی، حسام ایمانی، حامد معالی مهرپانی، کامبیز متصف، آرمان مثنی‌نیا، فاطمه حسینی، لیلیا رحمدلی و مجید خویان دیگر نقش‌آفرینان این فیلم سینمایی هستند. دیگر عوامل احمد عبارتند از نویسندگان: امیرعباس ربیعی و رضا محبی‌نوری، مدیر فیلمبرداری: هاشم مرادی، طراح صحنه: محمدرضا شجاعی.

اکران

تغییر نام یک فیلم پیش از حضور در جشنواره

«نشان‌واره» فیلم سینمایی «پروین» به کارگردانی محمدرضا ورزی و تهیه‌کنندگی محمدرضا شریفی‌نیا که پرتیرای از داستان زندگی پروین اعتصامی شاعر معاصر ایرانی است، رونمایی شد. این نشان‌واره را محمدرضا شریفی‌نیا طراحی و اجرا

کرده است. فیلم سینمایی پروین که امسال در بخش سودای سیمرغ چهل و دومین جشنواره فیلم فجر حضور دارد، یکی از نخستین فیلم‌های سینمایی ایران است که به زندگی یکی از بانوان مشهور ایرانی می‌پردازد.

پروین پیش از این «معجزه پروین» نام داشت که با جمع‌بندی گروه سازنده، صرفاً با نام پروین روی پرده خواهد رفت. این فیلم محصول مشترک بنیاد سینمایی فارابی و وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی است. فیلمنامه پروین را محمدرضا ورزی نوشته و عواملی که در ساخت این اثر سینمایی همکاری داشته‌اند، عبارتند از: مدیر فیلمبرداری: فرشاد خالقی، مهدی حسینی‌وند، تدوین: مهدی حسینی‌وند، آهنگساز: بهزاد عبیدی، مدیر صداپردازی: ارسلان کیان‌ارثی، طراح چهره‌پردازی: شهرام خلج، طراح صحنه: مسعود اوسطی، صحنه آرا: سوفیا شکری و طراح لباس: رویا ابراهیمی.